

Danmarks Højhedsret at røre ved overfor Norge. Derfor gælder det om, at dette Spørgsmaal er klaret, inden man vedtager Overenskomsten i det enkelte. Og de 20 Aar, der kan gaa, inden Sagen tages op paa ny, mon det er 20 Aar, i hvilke Spørgsmaalet om Højhedsretten vil ligge hen? Man fremstiller det, som om vi kommer ind paa det fredelige Standpunkt ved at gaa ind paa denne Overenskomst; men det er jo allerede fra anden Side fremhævet, at man har taget det Forbehold i Norge, at Overenskomsten kun er Begyndelsen til videregaaende Aktion; ja, man kan maaske sige, at hvad der ligger bagved den, ikke blot er selve denne enkelte Sag, der her omhandles, men det er en Helhedspolitik, som omfatter meget andet end netop Grønland, og af Hensyn til hvilken det derfor ogsaa vil være naturligt, at man stadig fastholder sit Forbehold og sin Indsigelse mod Danmarks Højhedsret og, efter som en saadan Politik som den, jeg her hentyder til, udvikler sig, endnu stærkere gør gældende, som det allerede er sagt, ogsaa officielt fra norsk Side, at hvis der skulde være Tale om en Højhedsret over Østgrønland, maa det være Norge, der har den, ikke Danmark. De 20 Aar vil derfor ganske øjensynligt medføre en Udvikling i Norge af en saadan Tankegang; og naar vi staar ved Udløbet af disse 20 Aar, har vi Døren aaben for Stridigheder, i hvilke de to Folk vil kunne komme til at mødes paa en Maade, der fra ingen Side kan anses for at være ønskelig. Derfor er det et Hovedpunkt, at Højhedsretten ikke er berørt eller anerkendt i Overenskomsten, og dette forekommer mig at maatte være tilstrækkeligt til, at man siger: Nej, den Overenskomst kan vi ikke med god Samvittighed godkende, vi ved ikke, hvad vi paa dette Omraade udsætter Danmark, det danske Rige, for gennem den Udvikling, der vil finde Sted paa Grundlag af Overenskomsten.

De Indvendiger, der er gjort imod Overenskomsten, berører dernæst Grønlands Interesser. Det er mærkeligt, at man der heller ikke har ment det nødvendigt at spørge Grønlænderne selv om, hvorledes de opfatter Sagen, da det dog er deres Interesser, det først og fremmest handler om. Jeg er bange for, at man er tilbøjelig til stadig at mene, at Grønlænderne er et Folkeslag, som staar paa et saa lavt Civilisationstrin, at der ikke kan være Tale om Forhandlinger med dem af egentlig parlamentarisk eller anden offentlig Karakter. Men det er efter deres Opfattelse, som har set Grønlænderne paa nært Hold; en Fejl-

tagelse; blot man vil læse Beretningerne i de offentlige „Meddelelser om Grønland“ om, hvad der forhandles i de grønlandske Raad, vil man se, at det er en Forhandling; der i sin Art ganske er beslægtet med, hvad der foregaar her i kommunale og politiske Forsamlinger. Jeg mener derfor, det er en Hovedfejl, at man ikke har spurgt Grønlænderne, og at man derigennem har skabt Mulighed for en Følelse af Forurettelse blandt Grønlænderne, som om de ikke var værdige til at tale med om deres egen fremtidige Skæbne. Og hvis det viser sig bagfter, at Overenskomsten medfører praktiske Følger, som Grønlænderne ikke kan være tjent med, vil denne Følelse af Forurettelse let blive skærpet overfor Danmark; man vil sige: Hvorfor udleverede I os til Uret eller Ubillighed? Hvorfor sagde I ikke i Tide Stop, inden der endnu var sket noget, der forskærsede vore Interesser? Og dette vil fjerne Grønlændernes Bevidsthed fra Danmark, som de i dette Øjeblik føler sig saa stærkt knyttede til.

Men dernæst er Overenskomsten, som det ogsaa er fremhævet, utydeligt affattet. Allerede med Hensyn til dens § 1 er det jo blevet et Stridsspørgsmaal, hvor Grænsen for Angmagssalik skal trækkes; dette Spørgsmaal er ikke afgjort, inden Overenskomsten eventuelt vedtages, og det kan afføde Stridigheder mellem de to Lande, og Stridigheder er dog netop det, man vil undgaa. Og der er flere Utydeligheder. Een er fremhævet af den ærede foregaaende Taler: at der i § 2 staar, at der er fri Adgang for Fartøjer til Landet paa de i Overenskomsten fastsatte Vilkaar; men der staar intet som helst om nogen Begrænsning af denne Frihed, hvad Nationalitet angaar. Jeg antager, Meningen er, at det er Nordmændene, som skal have denne frie Adgang, men det staar der ikke noget som helst om, og enhver, som i et eller andet Land læser denne Bestemmelse, vil kunne sige til sig selv: Ah ha, her er jo nye Udsigter for Foretagender, der maaske kan bringe Fordel, der er jo fri Adgang for Fartøjer til Grønland, lad os prøve, om der ikke er noget at fiske ogsaa for os. Med andre Ord, Overenskomsten, som den er, vil let kunne medføre Konsekvenser i andre Lande, fremkalde lignende Krav om en fri Adgang, som man nu vil indrømme Norge, og som man paa Grund af den Utydelighed, hvormed man har udtrykt sig, ikke udtrykkeligt har udelukket andre Nationer fra.

Saadanne Indvendinger er det, man har gjort mod Overenskomsten, og de er